

UNIWERSYTET
O P O L S K I

Jubileusz dwudziestolecia Uniwersytetu Opolskiego i sześćdziesiąta rocznica przeniesienia Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej z Wrocławia do Opolą są szczególną okazją do upamiętnienia i przybliżenia osób, faktów i dokumentów wiążących się z dziejami najstarszej na Opolszczyźnie wyższej uczelni.

Ideę utworzenia Muzeum Uniwersytetu Opolskiego, ośrodka przechowywania, dokumentowania i eksponowania pamiątek, zabytków przeszłości, dzieł sztuki, podjął w 2012 r. JM Rektor Uniwersytetu Opolskiego prof. dr hab. Stanisław Sławomir Nicieja. Jako historyk biografista, autor licznych monografii i artykułów o powstaniu, rozwoju i działalności Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu a następnie Uniwersytetu Opolskiego, w tym dzieła *Alma Mater Opoliensis. Ludzie, fakty, wydarzenia* (wydanego w 2004 r.), w poczuciu odpowiedzialności i obowiązku zabezpieczenia oraz zachowania dziedzictwa pierwszej wyższej uczelni w Opolu, uznał, że Muzeum Uniwersytetu Opolskiego będzie miejscem przechowywania zbiorów świadczących o przeszłości naukowej i kulturowej tego środowiska, które przyczynią się jako źródło inspiracji do nowych inicjatyw badawczych i twórczych.

Jako misję Muzeum wyznaczono zachowanie dokumentów i zabytków świadczących o historii i współczesności Uniwersytetu Opolskiego, największej wyższej uczelni na Opolszczyźnie, realizującej zadania naukowe, dydaktyczne i pełniącej ważną rolę kulturotwórczą. Muzeum będzie pełniło także funkcję oświatową, promując wiedzę o historii Uniwersytetu Opolskiego, jak również przybliżając wartościową i ciekawą tematykę z wybranych działów nauki, kultury i sztuki na organizowanych wystawach, spotkaniach i wykładach. Wystawa „Alma Mater Opoliensis” jest pierwszą ekspozycją zorganizowaną z okazji otwarcia Muzeum Uniwersytetu Opolskiego. Muzeum Uniwersytetu Opolskiego zorganizowane jest w obiekcie Collegium Maius, obejmuje pięć sal. Do pomieszczeń muzealnych przylega kaplica św. Wojciecha. Dzieje tego szczególnego miejsca sięgają X w. i wiążą się z osobą biskupa Wojciecha Sławnikowica i z jego pobytem w Opolu. Kaplica jako budowla sakralna została poświęcona w latach sześćdziesiątych XIV w. Na przestrzeni kolejnych stuleci ulegała kilkakrotnym zniszczeniom przez pożary i dewastacjom podczas działań wojennych. Obecny kształt architektoniczny kaplicy zbliżony jest do nadanego jej w 1663 r.

Rewitalizację niszczonej kaplicy Uniwersytet Opolski podjął w 2001 r. Duże zaangażowanie księdza Alberta Glaesera z Wydziału Teologicznego oraz mecenat finansowy Hendrika Fotha, wybitnego prawnika z Düsseldorfu i doktora honoris causa Uniwersytetu

UNIWERSYTET
O P O L S K I

Opolskiego, a także działania władz uczelni doprowadziły do odrestaurowania zabytkowej kaplicy św. Wojciecha, a obecnie włączenia jej do przestrzeni muzealnej.

Otwarcie Muzeum Uniwersytetu Opolskiego 10 marca 2014 r. zapoczątkowuje wystawa „Alma Mater Opoliensis”, na którą składają się wybrane i opisane fakty z historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i starań o powołanie Uniwersytetu Opolskiego – co przedstawiono w I i II sali muzealnej. W sali III – rektorskiej mieści się galeria portretów rektorów Uniwersytetu Opolskiego, insygnia rektorskie, kroniki uniwersyteckie oraz okolicznościowe medale i pamiątki.

Sala IV jest miejscem stałej wystawy starodruków pochodzących ze zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego. W tym pomieszczeniu znajduje się również galeria doktorów honoris causa Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Uniwersytetu Opolskiego.

Na wyodrębnionym stanowisku w sali IV udostępniono w formie zdigitalizowanej dwie książki, które dokumentują szczegółowo historię kształtowania się Wyższej Szkoły Pedagogicznej, a następnie Uniwersytetu Opolskiego. Są to: Stanisława Sławomira Nicieji, *Alma Mater Opoliensis. Ludzie, fakty, wydarzenia. Księga jubileuszowa w 50. rocznicę Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i 10. rocznicę powstania Uniwersytetu Opolskiego*, Opole 2004; Marii Nowakowskiej, *Słowo wstępne i rozdział zatytułowany Działalność Społecznego Komitetu ds. Powołania Uniwersytetu w Opolu (1988–1994)*, zamieszczone w: *Droga do powołania Uniwersytetu Opolskiego i stan jego dojrzałości po 18 latach*, red. M. Nowakowska, Opole 2012, s. 1–46. Na tym stanowisku umieszczono także informacje o kierunkach i specjalnościach studiów oferowanych w Uniwersytecie Opolskim.

W sali V zaprezentowano wydziały Uniwersytetu Opolskiego, Bibliotekę Główną i Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego. Obszerną część ekspozycji w tej sali przeznaczono na przybliżenie życia studenckiego. Jest to dział: „Studenci – ruch naukowy – kultura rozrywka – sport”. Ta część połączona jest z projekcją multimedialną. Ponadto w sali V przedstawione są jeszcze dwie projekcje: „Złota Seria Wykładów Otwartych” oraz „Obiekty i otoczenie Uniwersytetu Opolskiego”.

Zabytki umieszczone w kaplicy św. Wojciecha to malarstwo i sztuka sakralna. Część z nich jest depozytem użyczonym przez Muzeum Diecezjalne w Opolu. W Muzeum wyeksponowano również zabytkową aparaturę i przyrządy służące do dydaktyki fizyki, wypożyczone z Muzeum

UNIWERSYTET
O P O L S K I

Instytutu Fizyki Uniwersytetu Opolskiego. Znajdujące się w salach muzealnych meble pochodzą ze zbiorów Muzeum Śląska Opolskiego, które w ramach współpracy z Uniwersytetem Opolskim użyczyło je w kilkuletni depozyt, za co pragniemy serdecznie podziękować dyrekcji Muzeum.

Na wystawie umieszczono także fragmenty kości metoposaurusa *diagnosticusa* (późny trias) pochodzące z wykopaliska w Krasiejowie i przekazane do Muzeum Uniwersytetu Opolskiego w formie depozytu z kolekcji Zakładu Paleobiologii Uniwersytetu Opolskiego. W ramach ekspozycji wyłożono również medale i puchary z kolekcji Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Opolskiego.

Przygotowana wystawa jest pierwszą próbą odtworzenia faktów i pokazania wybranych zagadnień z bogatej, wielowątkowej historii Uniwersytetu Opolskiego.

Dziękujemy bardzo serdecznie wszystkim osobom, które udzieliły nam pomocy merytorycznej, przekazywały materiały, eksponaty i wspierały nas w organizacji Muzeum Uniwersytetu Opolskiego oraz w przygotowaniu pierwszej wystawy. Autorami architektury i opracowania graficznego wystawy „Alma Mater Opoliensis” oraz jej współrealizatorami są arch. Marek Mikulski i arch. Maciej Mikulski. Konsultantem merytorycznym była mgr Krystyna Lenart-Juszczewska.

dr Wanda Matwiejczuk